

REFORMA

Jaké jsou hlavní rysy reformy veřejných financí

čtěte na straně 2

INSPEKCE PRÁCE

Podněty občanů na porušování předpisů zaměstnavateli

čtěte na straně 7

ZE SVĚTA

Proč je důchodová reforma v Chile vzorem ostatním

čtěte na straně 8

Reformy zásadně změní daňový a sociální systém

Vláda jednomyslně schválila návrh reformy, která má zastavit roztáčející se spirálu katastrofálního zadlužování státu. Její poslání je jednoznačné – pracovat se vyplatí víc než si chodit pro sociální dávky. Sociálně citlivá reforma navrhuje některé dávky omezit a výměnou nabízí snížení daní. Reforma veřejných financí má pro příští rok snížit schodek veřejných rozpočtů o více než 40 miliard.

RNDr. Petr Nečas při prezentaci reformních návrhů.

„Vláda si dala tři cíle: snížit schodky rozpočtu, snížit celkové daňové zatížení a dostat sociální výdaje pod polovinu rozpočtu. Vnímám je přesně v tomto pořadí,“ říká Petr Nečas, místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí. „Chceme od lidí méně brát. Jde o snížení přímých daní, zastavení exploze sociálních výdajů, reformu sociálního a daňového systému.“ Mezinárodně uznávaní i čeští odpovědní ekonomové varují už dlouhou dobu, že Česká republika promarňuje roky, kdy

by měla začít s reformami. Čím později se k tomu odhodlá, tím budou muset být tvrdší a pocítí je pak především ti nejmudřejší a nejslabší. „Kdo dnes pod heslem sociální odmítá reformy, ten se v důsledku chová fatálně asociálně,“ řekl ministr financí Miroslav Kalousek.

Snížit schodek rozpočtu

Kdyby parlament neschválil reformy, dosáhl by v příštím roce schodek veřejných rozpočtů 148 miliard ko-

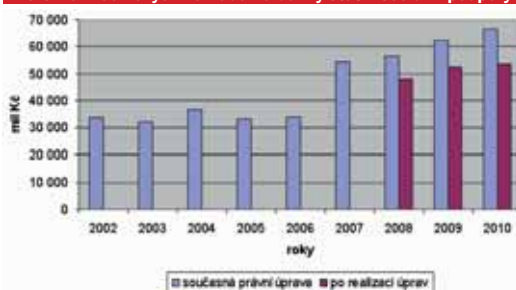
run, což jsou čtyři procenta hrubého domácího produktu. To by znamenalo, že Česká republika neplní kritéria, která stanovila Evropská unie pro země, které se chtějí připojit k jednotné měně euro. Chce-li stát tyto závazky naplnit, musí se snížit tento deficit pro příští rok nejméně o čtvrtinu. Uskutečnit tento záměr bude možné jen úsporami vládních výdajů a změnami v daňové oblasti. I když se podaří zastavit prudké zvyšování výdajů, graf ukazuje, že objem sociálních výdajů v roce 2008 bude vyšší než letos. Proto se nedá o reformě hovořit jako o asociálních škrtech.

Klíčová opatření

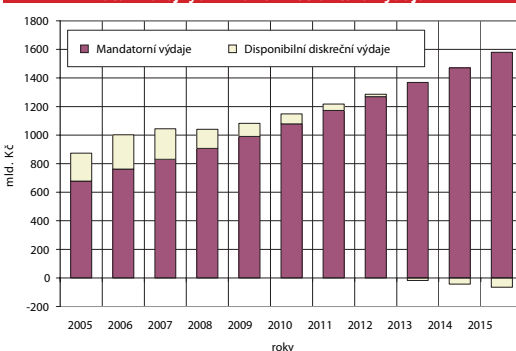
Ozdravením veřejných financí chce vláda dosáhnout toho, aby státní rozpočet nebyl brzdou úspěšného ekonomického rozvoje, ale naopak jeho oporou pomocí vhodného nastavení daňových sazeb. „Pokud by vláda nepřijala reformy, pak by v roce 2009 při zachování stávající legislativy padly veškeré příjmy státního rozpočtu na mandatorní výdaje,“ uvedl při prezentaci reformních návrhů Petr Nečas. Připomeňme, že mandatorní znamená „příkazané“ výdaje. Jsou to výdaje rozpočtu, které jsou externě stanoveny (např. zákonem) a nelze je při plánování rozpočtu účinně ovlivnit. Jsou jimi např. výplaty sociálního zabezpečení, důchodů atp.

Pokračování na straně 2

Porovnání celkových nákladů na dávky státní sociální podpory

Stav veřejných financí – struktura výdajů

Hlavní příčinou jsou neudržitelné trendy v oblasti běžných, zejména mandatorních výdajů. Bez reformy jsou v roce 2013 výdaje naplněny pouze mandatorními výdaji.

Nová výstavka Chráněné umělecké dílny NINIVE

Stalo se už tradicí, že v prostorách budovy Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV) v ulici Na Poříčním právu se konají výstavy prací klientů ústavů sociální péče, dětských domovů nebo chráněných dílen. Nová výstavka z tvorby Chráněné umělecké dílny NINIVE byla ve vstupní hale budovy MPSV instalována 9. března.

A co je na ní k vidění? Pracovníci Chráněné umělecké dílny NINIVE zřizované Slezskou diakonií se specializují na ruční uměleckou tvorbu. Ve vstupní hale MPSV si zájemci mohou prohlédnout a obdivovat tkané a šité výrobky, malované hedvábné nebo suvenýry ze skla či porcelánu. Součástí je i putovní fotografická výstava „Zijeme?!“ Ladislava Sestáka, která dokumentuje práci Slezské diakonie v oblasti Krnovska a Bruntálska. Výstavka bude trvat tři měsíce.

„Někdy si nás lidé pletou s terapeutickými dílnami. U nás si ale pracovníci musí na sebe alespoň část finančních prostředků svoji prací získat. Máme sice dotace na zřízení pracovního místa a provoz chráněné dílny, ale na svůj plat si pracovníci musí vydělat. Snažíme se tedy

chovat tržně, co nejvíc to jde,“ říká Eva Moletzová, vedoucí Chráněné umělecké dílny NINIVE. Chráněná dílna sídlí v Krnově a většinu upomínkových a dekoračních předmětů, které pracovníci dílny vyrobí, je možné si zakoupit v obchůdku, který najdete nově na krnovském náměstí v centru Krnova. Kromě výroby suvenýrů se zaměstnanci chráněné dílny zapojují i do provozu tohoto obchůdku.

Zaměstnanci chráněné dílny jsou buď lidé s mentálním postižením nebo duševním či neurologickým onemocněním. Chráněná umělecká dílna NINIVE navazuje nepřímo na denní stacionář pro děti i dospělé s mentálním a kombinovaným postižením a pro některé klienty, kteří v terapeutických dílnách stacionáře prokážou dobré dovednos-

ti, představuje most k otevřenému trhu práce. „Za asi pětileté fungování naší chráněné dílny u nás působilo mnoho lidí na praxi jak ze stacionáře, tak k nám docházejí lidé z úřadů práce nebo různých vzdělávacích programů. V dílně je v současnosti zaměstnaných šest lidí. Do budoucna ale plánujeme, že by zaměstnanců dílny bylo daleko více, zamýšlíme vybudovat sociální firmu, která by byla plně konkurenceschopná, s minimem dotací nebo dokonce bez nich,“ dodává Eva Moletzová.

Posláním, se kterým Středisko NINIVE bylo zakládáno, je „doprovodit člověka se zdravotním postižením na jeho cestě k nejvyšší možné formě zaměstnání dle jeho přání, možností a schopností“.

(TR) Malování na hedvábné – práce v dílně.

FOTO: CHUMD NINIVE

Reformy zásadně změní daňový a sociální systém

Dokončení ze strany 1

„Kdybychom neprosadili reformu, vzrostl by systém státní sociální podpory během čtyř let na dvojnásobek. Něco takového si nemůžeme dovolit ani ta nejobhatší ekonomika na světě,“ připomíná ministr Nečas. „Proto musíme zastavit vrozený princip automatické valorizace, kterou minulá vláda zavedla prakticky do všech sociálních dávek.“ To je klíčový prvek sociální reformy. Výjimkou budou důchodci.

Důchodci se NEMUSÍ bát

Ministr Nečas k tomu říká: „Chtěl bych zdůraznit, že zvyšování důchodů je otázka základní sociální soudržnosti. V České republice totiž platí, že 95 procent veškerých čistých příjmů penzistů pochází z průběžného důchodového systému a to činí tuto sociální kategorii extrémně závislou na sociálních transferech. Nechceme připustit další rozvíření příjmových nůžek mezi ekonomicky aktivní částí obywatelstva a penzisty, a proto automatické valorizační schéma u penzí platí i nadále. Je to správné nejen z politického a sociálního, ale i ekonomického hlediska.“

Podpora rodin

Reforma přistupuje k rodinám s dětmi velmi citlivě. Pro ně jsou nové daně výhodnější než společně zdanění manželé, které ztratil smysl. Změny v klíčových dávkách, jako jsou rodičovské, nebudou od příštího roku razantní. Na nynějších 7 600 korun dosáhne naprostá většina matek, případně otců, kteří se budou starat o své malé děti do tří let věku.

Návrh přichází se třemi rychlostmi čerpání rodičovského příspěvku.

Nejrychlejší varianta navrhuje po skončení mateřské (PPM – peněžité pomoci v mateřství) rodičovský příspěvek (RoP) ve zvýšené výměře do 24 měsíců věku dítěte. To znamená, že ženě náleží po porodu PPM za cca 5 měsíců (22 týdnů) plus celková výše čerpání RoP 216 600 Kč (za 19 měsíců ve výši 11 400 Kč).

Při klasickém čerpání činí po PPM (22 týdnů) rodičovský příspěvek v základní výměře do 36 měsíců věku dítěte celkem 235 600 Kč (za 31 měsíců ve výši 7 600 Kč).

Pomalější čerpání: po PPM nebo od narození dítěte se stanovuje rodičovský příspěvek v základní výměře do 18 měsíců věku dítěte a dále ve snížené výměře do 48 měsíců věku dítěte. Ženě náleží po porodu PPM za cca 5 měsíců (22 týdnů) plus celková výše čerpání RoP 212 800 Kč (za 13 měsíců ve výši 7 600 Kč a 30 měsíců ve výši 3 800 Kč). Tato varianta je vázána pouze na toho rodiče, u něhož PPM dosahuje alespoň 11 400 Kč. To je opatření proti spekulativnímu využívání této rychlejší cesty, kdy by někdo chtěl první dva roky čerpat nejvyšší částku a potom by dva roky chtěl čerpat peníze ze systému hmotné nouze.

U zdravotně postižených dětí je možné čerpat rodičovský příspěvek až do 7 let věku dítěte.

Rodičům dětí starších 3 let (k 1. lednu 2008) bude dávka poskytována ve snížené výměře do 4 let věku dítěte a rodičům dětí starších 18 měsíců (k 1. 1. 2008) bude příspěvek stanoven v základní výměře do 3 let věku dítěte a ve snížené výměře do 4 let věku dítěte.

Za povšimnutí stojí fakt, že celkové částky jsou u první a třetí varianty prakticky totožné a mírně preferováno je klasické čerpání, protože

odpovídá zákoníku práce. „Navíc odstraňujeme diskriminaci vdaných matek,“ upozornil dále ministr Nečas. „Sjednocujeme totiž délku pobírání peněžité pomoci v mateřství pro vdané i osamělé matky.“

Někteří poslanci vlny v předvolební euforii zvýšili sociální výdaje na letošní rok téměř o 70 miliard. To se ovšem vymyká možnostem české ekonomiky. Proto se ruší „pastelkovně“ a trochu se snižuje porodné. Eventuální snížení dávek je bohatě vyrovnáno daňovými úlevami, takže nedochází k žádným negativním dopadům do hospodaření mladých rodin.

První krok

Do prvního reformního balíku navrhl ministr Nečas také změnu nemocenského pojištění. Je podezřelé, že míra nemocnosti je u nás vyšší než ve starých zemích EU, ale také vyšší než v Polsku, Slovensku a Maďarsku. Při tom podle objektivních srovnávacích metodik je zdravotní stav našeho obyvatelstva lepší než v sousedních zemích. Ve 12 z 15 starých členských zemí EU se platí nemocenská až od čtvrtého dne nemoci.

Vláda učinila první krok správným směrem, konstatují experti České národní banky a další ekonomové. Nyní však musí následovat další. „Sociální zákony, které zvyšují motivaci k práci, budu do vlády a parlamentu předkládat postupně. Chci, aby co nejvíce z nich platilo už od příštího roku,“ říká Petr Nečas, místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí.

Podrobněji se k některým aspektům připravované reformy vrátíme v příštím vydání.

(KS)

ČR a Slovensko posílí spolupráci v oblasti sociálních věcí

Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas se setkal se svou slovenskou kolegyní, ministryní práce, sociálních věcí a rodiny SR Vierou Tomanovou.

Ministr práce a sociálních věcí České republiky Petr Nečas a Viera Tomanová, slovenská ministryně práce, sociálních věcí a rodiny, ve středu 4. dubna zavítali do Uherského Hradiště. Oba politiky přivítal v odpodpoledních hodinách tamní radnice hradištský starosta Libor Karásek.

„Hlavním předmětem naší schůzky bylo řešení otázek souvisejících s důchodovou reformou, otázky kolem důchodů vyplácených slovenskou stranou českým občanům a dalšími tématy z oblasti našich resortů. Probrali jsme také záležitosti týkající se zahraničních pracovníků v obou republikách. Uherské Hradiště jsme pro naše setkání vybrali záměrně, protože toto město leží na polovině cesty mezi Prahou a Bratislavou,“ uvedl Petr Nečas.

Představitel ministerstva se dohodl na vytvoření expertního týmu, který bude řešit otázku tzv. slovenských

důchodů. Petr Nečas považuje tento problém za bolestivý: „Celou dobu proto usilují o nalezení vhodného řešení, které by respektovalo právní řády obou zemí, tedy jak České, tak Slovenské republiky, a respektovalo eurounijní právo.“ Expertní delegace obou států se také sejdou a zahájí přípravu smlouvy o výměně informací k zamezení nelegální či neohlášené výdělečné činnosti a zneužívání sociálních dávek.

Slovenská vláda v současné době připravuje změny v pracovněprávní legislativě, a slovenská ministryně Viera Tomanová se proto zajímala také o zkušenosti České republiky s novým zákoníkem práce. Předmětem jednání byly i další aktuální otázky z oblasti sociální politiky. Obě strany se dohodly na rozšíření spolupráce na expertní úrovni. Iniciátorkou setkání ministrů sociálních věcí byla Viera Tomanová.

(SC)

Opatření v odměňování

- Nominální nárůst prostředků na platy v rozpočtové sféře maximálně ve výši 1,5 % v letech 2008–2010. Vyšší růst bude nutno zajistit pouze interní racionalizačními opatřeními.
- Zmrazení platů ústavních činitelů, soudců a státních zástupců a dalších zaměstnanců a funkcionářů v letech 2008–2010 na úrovni roku 2007.

OCENĚNÍ

MPSV nejlépe komunikuje

Společnost Westminster realizovala sociologické šetření nazvané European Monitor of Government Communications – EMGC, které je součástí širšího evropského výzkumného projektu a má dlouhodobý charakter. Sleduje úroveň komunikace úřadů státní správy a samospráv s veřejností a médií. Podobné šetření se v takovém měřítku v České republice realizovalo vůbec poprvé. V průběhu 3 měsíců bylo osloveno celkem 365 institucí prostřednictvím dotazníků.

Celkové výsledky byly zveřejněny na odborné konferenci 28. března 2007, kde byla slavnostně předána ocenění zástupcům nejlépe komunikujících úřadů. Ministerstvo práce a sociálních věcí se umístilo na nejvyšším místě v kategorii ministerstev.

Mezi nejlépe komunikující úřady patří:

Oceněná kategorie	Nejllepší úřad
Ministerstva	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Státní instituce	Český statistický úřad
Krajské úřady	Zlínský kraj
Magistráty	Brno
Městské části Praha	Praha 6
Městské části Brno	Brno-Nový Lískovec, Brno-Slatina
Městské úřady a obce	Vsetín
Westm. komunikační projekt roku	Magistrát hl. m. Prahy

„Průzkum EMGC je jedinečným projektem v evropském měřítku. Jsme rádi, že se zapojilo tolik institucí. Celková návratnost dotazníků dosáhla 71 procent, což je pro tento typ průzkumu zcela výjimečné. Osobně věřím, že průzkum přispěl k větší otevřenosti úředníků diskutovat o kvalitě komunikace. V zemích EU mají úřady komunikaci s občany jako prioritu. V českých zemích průzkum ukázal, že jen 12 procent úřadů má komunikační strategii v psané podobě,“ komentuje výsledky Tomáš Studeník, ředitel společnosti Westminster.

Konference, která doprovázela slavnostní předávání cen nejlépe komunikujícím úřadům, byla věnována komunikaci ve státní správě. Ze zahraničních hostů vystoupili Jacques Moisse (ředitel asociace Communication Publique, Francie), Jos Chabert (první místopředseda parlamentu regionu Brusel) nebo Werner Josmeier (člen Landestagu v Severní Vestfálsku), kteří hovořili na téma komunikace regionů v Evropské unii. Z českých hostů přispěli do diskuse Vladimír Kutý (ředitel Krajského úřadu Zlínského kraje), Jiří Sezemský (Ministerstvo práce a sociálních věcí, vedoucí oddělení styku s veřejností), Tomáš Jirsa (kancelář primátora hl. města Prahy), Eva Stejskalová (tisková mluvčí města Vsetín) a Tomáš Chalupa (starosta městské části Praha 6) a hovořili na téma úspěšné komunikace realizované v České republice. Příklady nejmajimějších evropských kampaní představil Jiří Janoušek (ředitel Asociace komunikačních agentur ČR).

(TZ)

Hlavní rysy reformy veřejných financí

DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Pouze jediná sazba – 15 %
Odvádí se z tzv. superhrubé mzdy, tedy hrubé mzdy zvýšené o sociální odvody placené zaměstnavatelem. Odpovídá 20,25 % současné hrubé mzdy. Končí společně zdanění manželé, zvyšují se ale slevy na dani.

- sleva na poplatníka z 7 200 Kč na 24 840 Kč
- sleva na dítě z 6 000 Kč na 10 440 Kč
- sleva na druhého z manželů ze 4 200 Kč na 24 840 Kč
- Pro živnostníky – zrušení minimálního základu daně, zrušení registračních poplatků

DPH

Zvýšení snížené sazby z 5 na 9 procent, základní sazba zůstává na 19 procentech

DAŇ Z PŘÍJMŮ FIREM

Snižování sazeb

- 22 % pro rok 2008
- 20 % pro rok 2009
- 19 % pro rok 2010

PŘÍDAVEK NA DÍTĚ

Přidavky se nově zavádějí v pevné výši podle věku dítěte:

- 0–6 let 500 Kč
- 6–15 let 610 Kč
- 15–26 let 700 Kč

Nárok na přidavek na dítě do 2,4násobku životního minima rodiny.

Dosud: Až do čtyřnásobku životního minima, ve třech různých kategoriích. (Například v základní kategorii do 2,4násobku životního minima se podle věku vyplácí buď 496, 608, nebo 698 korun.)

MATEŘSKÁ

Peněžité pomoci v mateřství se má nově vyplácet 28 týdnů vdaným i osamělým matkám a 37 týdnů pouze po porodu vícečet. Osamělé ženy již dosud mohly pobírat 37 týdnů.

RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK

Bude stanoven ve třech variantách:

- zvýšené 11 400 Kč
- základní 7 600 Kč
- snížené 3 800 Kč

Volba se vztahuje vždy k nejmladšímu dítěti v rodině a nelze ji měnit:

- rychlejší čerpání 11 400 Kč do 24 měsíců věku dítěte,
- klasické čerpání 7 600 Kč do 36 měsíců věku dítěte,
- pomalejší čerpání 7 600 Kč do 18 měsíců věku dítěte a dále 3 800 Kč do 48 měsíců věku dítěte.

V současnosti se vyplácí do 4 let věku dítěte (48 měsíců), pro rok 2007 platí sazba 7 582 Kč měsíčně. U zdravotně postižených dětí zůstává rodičovský příspěvek do 7 let věku dítěte v základní výměře.

Zavedení týdenní otcovské dovolené během prvních dvou měsíců života dítěte.

PORODNÉ

Zavádí se v pevné výši podle pořadí dítěte.

- 1. dítě 15 000 Kč
- 2. a další dítě 13 000 Kč

V současnosti 17 760 Kč.

PŘÍSPĚVEK NA ŠKOLNÍ POMŮCKY (PASTELKOVNÉ)

Ruší se.

POHŘEBNÉ

Omezuje se jen na případy, kdy je vypraven pohřeb rodičů nezaopatřeného dítěte nebo nezaopatřenému dítěti.

Dosud měl nárok na 5 000 Kč každý.

NEMOCENSKÁ

Za první 3 kalendářní (pracovní) dny pracovní neschopnosti nenáleží nemocenská (plat, služební příjem).

TRH PRÁCE

Vázání výplat sociálních dávek na aktivní chování člověka (rekvalifikace, programy dalšího vzdělávání, jednorázové registrované práce, veřejně prospěšné práce).

Ztráta nároku na podporu v nezaměstnanosti, skončilo-li zaměstnání pro zvláště hrubé porušení pracovních povinností.

S MUDr. Mariánem Hoškem, náměstkem ministra práce a sociálních věcí

Klient si vybere služby

Zákon o sociálních službách mění, v porovnání se situací v předchozích letech, dramaticky toky financí. Stát totiž bude poskytovat pomoc přímo jednotlivým lidem a ti si sami budou vybírat služby. Tato nová situace se stala i hlavním tématem našeho rozhovoru s MUDr. Mariánem Hoškem, náměstkem ministra práce a sociálních věcí.

Proč poskytovatelé služeb dostali letos menší dotace?

To způsobil nový zákon, jehož charakteristickým rysem je změna toku finančních prostředků. Původně proudily peníze ze státní pokladny zejména prostřednictvím dotací a nyní se velká část peněz dostane přímo do rukou uživatelů. Ti sami budou rozhodovat, jak tyto prostředky použijí. Zvýšení příjmů pro uživatele znamená, že budou moci sami regulovat, kterou službu budou chtít. Při tomto bude velmi důležité, zda lidé vydají tyto peníze na služby, třeba různé povahy, tedy i na služby domácí péče. Jinými slovy řečeno, když bude o člověka pečovat sama jeho rodina, bude na to dostávat potřebné prostředky. Je ale otázka, zda lidé nebudou brát tyto dávky jen jako zvýšení příjmu a koupí za to třeba dárek pro vnoučata. To by se cíl minul účinkem a museli bychom změnit některé prvky tohoto zákona. Proto se hovořilo o alternativě platit určité služby poukázkami. Vybral se zatím liberálnější model, v němž každý sám o sobě rozhoduje. To je prvek, který budeme sledovat, abychom zjistili starším občanům spokojenější život.

Tento princip by měl zvýšit zájem o terénní služby i o péči doma?

Ano a teprve v krajním případě by klienti měli využívat rezidenční služby. Jsme si ovšem vědomi toho, že k této proměně je zapotřebí určité překlenovací období. Pokud je o služby domovů důchodců zájem, tak je nemůžeme nechat padnout. Proto ještě existuje dotační režim, i když je celkový finanční objem na tyto účely menší. U těchto zařízení bude velice záležet na tom, jaký mají profil seniorů: zda mají klienty, kteří skutečně potřebují sociální péči, nebo zda jim jde jen o slušné ubytování. Tato rezidenční zařízení budou v první řadě určena těm, kteří nutně potřebují největší péči. A ti to lidé budou na to dostávat prostředky a budou si takové zařízení s odpovídajícími službami moci zaplatit.

Kolik poskytovatelů služeb žádalo o finanční podporu?

Žádosti byly více než čtyři tisíce. Dotace rozdělovali pracovníci ministerstva ve spolupráci s krajskými reprezentacemi, ale požadavky překračovaly možnosti o několik miliard korun. Celkem ze státní pokladny letos vydáme 7 miliard korun na dotace poskytovatelům služeb. Téměř 9 miliard korun je vyloučeno pro příspěvky na péči, které

dostává ročně asi 220 tisíc lidí. Stát je zřizovatelem jenom pěti rezidenčních zařízení. U stovek dalších jsou ze dvou třetin zřizovatelem kraje a obce a z jedné třetiny také neziskové organizace.

Jaká je současná situace?

Zjišťujeme, že v domovech důchodců bydlí mnoho lidí, kteří nedostávají příspěvek na péči, protože ho vlastně nepotřebují. Jsou soběstační, větší si i sami vaří a potřebují jen úklid, topení či prádelnu. Pro taková zařízení je dotace nedostačující, a dostávají se tak do finančních potíží. Můžeme jim pomoci překlenovací dotací, ale je jasné, že tato zařízení se budou muset transformovat. Ovšem přistoupit by měla ještě finanční spolupráce krajů a obcí jako zřizovatelů. Přirozeně by se na financování měla podílet i rodina klienta. Jinak bychom zde měli dvě kategorie občanů seniorů. Jedni by bydleli sami doma nebo u své rodiny bez státní dotace a druzí by bydleli s významnou podporou státu a obce.

Jaký je časový horizont transformace?

Transformace sociálních služeb potrvá několik desítek let v kontextu přirozeného vývoje pobytových

MUDr. Marián Hošek

sociálních služeb. Chceme umožnit lidem se zdravotním postižením, kteří budou závislí na pomoci jiné osoby, využít takovou sociální službu, která je z přirozené komunity nevyčlení, jak se to děje v případě ústavní sociální péče. Místo výstavby nebo nákladné rekonstrukce stávajících ústavních zařízení budou finanční zdroje směřovány k podpoře vzniku chráněných bytů a domů v přirozené zástavbě. Klíčovými finančním zdrojem pro transformační kroky v pobytových zařízeních sociálních služeb jsou v programovacím období 2007–2013 prostředky z evropských fondů. (SED)

Call centrum služeb zaměstnanosti

podává občanům, zájemcům a uchazečům o zaměstnání a zaměstnavatelům informace z oblasti činnosti úřadů práce (zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti):

- poradenství pro zprostředkování zaměstnání,
- speciální poradenství,
- evidence a podpora v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci,
- rekvalifikace,
- trh práce,
- aktivní politika zaměstnanosti,
- uspokojování mzdových nároků zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele,
- cílené programy k řešení nezaměstnanosti,
- poradenství o trhu práce a zaměstnanosti v EU (EURES),
- informace o volných pracovních místech.

Call centrum služeb zaměstnanosti podává informace v pracovní dny v době od 8 h do 20 h

TELEFONNÍ ČÍSLO: 844 844 803
E-MAIL: CALLCENTRUM@MPSV.CZ
KONTAKTNÍ: CENTRUM@MPSV.CZ

Cena hovoru z pevné sítě
1,53 Kč/min. vč. DPH
Cena hovoru z mobilní sítě
4,50/min. vč. DPH

Call centrum zahájilo činnost
15. června 2006.
Do 15. března 2007
zodpovědělo 8 313 dotazů,
z toho 1 506 zaměstnavatelům.
Telefonem bylo
zodpovězeno 67 % dotazů.

EU

Program Phare 2003 – Rozvoj lidských zdrojů

Dne 20. března 2007 se konalo na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR závěrečné zasedání Monitorovacího výboru Phare – RLZ (Rozvoj lidských zdrojů). V souvislosti s ukončením programu Phare 2003 – RLZ, v rámci kterého obdržela Česká republika prostředky v objemu 18,05 mil. eur (cca 541,5 mil. Kč), byli členové výboru informováni o výsledcích realizace a zhodnocení naplnění cílů tohoto programu a jeho přínosu pro Českou republiku.

FOTO: © PHOTOGRAPHER: DRAGAN TRIFUNOVIC | AGENCY: DREAMSTIME.COM

Program Phare 2003 – RLZ byl zahájen podpisem Finančního memoranda dne 15. října 2003. Po přípravné etapě, vyhlášení výzvě a výběru z podaných žádostí byly vybrané projekty realizovány v období březen 2005–srpen 2006. Do konce března 2007 probíhalo jejich závěrečné vyúčtování. Program Phare 2003 – RLZ byl zaměřen na přípravu využívání prostředků z Evropského sociálního fondu. Byly určeny pro 7 cílových regionů soudržnosti spadajících pod tzv. Cíl 1, tj. všechny regiony České republiky kromě Prahy. Cílem programu Phare 2003 RLZ byla příprava na implementaci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) a zlepšení fungování trhu práce. Program Phare 2003 – RLZ poskytoval finanční podporu pro zlepšení úrovně zaměstnanosti a zaměstnatelnosti v regionech a pro dokončení a testování přísluš-

ných struktur tak, aby měly příslušnou absorpční a implementační kapacitu pro realizaci opatření OP RLZ na národní a regionální úrovni.

V rámci grantových schémat bylo podpořeno celkem 257 projektů, z toho 110 v oblasti posílení aktivní politiky zaměstnanosti a 147 v oblasti integrace skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením. Realizace programu Phare 2003 – RLZ v České republice byla velmi úspěšná, o čemž se měli možnost přesvědčit i členové Monitorovacího výboru při prezentacích příkladů konkrétních realizovaných projektů, a to projektu *Příležitostná registrovaná práce*, realizovaného společností Sodexo Pass ČR, a. s., a projektu *Podpora poskytovatelů* ve Středočeském kraji při odstraňování opatření omezujících pohyb osob, jehož realizátorem byl Středočeský kraj. (TZ)

K věci

Kupony mají zamezit zneužívání sociálních dávek

Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas vítá iniciativu pražských městských částí, které zavádějí kuponový systém plnění sociálních dávek vůči těm, kdo je zneužívají. Ministerstvo práce a sociálních věcí zároveň požádalo krajské úřady, aby neprodleně informovaly orgány pomoci v hmotné nouzi, aby v případě budoucího uzavírání těchto smluv omezily jejich platnost nejdéle datem 31. 12. 2009. Důvodem je připravovaná reforma veřejné správy v sociální oblasti, kdy bude tento systém uplatněn plošně v celé republice.

Záměr zamezit zneužívání sociálních dávek vede ministra práce a sociálních věcí Petra Nečase ke změně systému jejich vyplácení. Peníze, které mají sloužit na podporu rodin k překlenutí nepříznivých životních situací, část lidí využívá neoprávněným způsobem. Pobírá sociální dávky a v řadě případů získává nelegální vedlejší příjem prací načerno. Dále část lidí nevyužívá tyto prostředky pro zajištění těch potravin a dalšího zboží, které jsou nezbytné pro zabezpečení základních životních potřeb osob v hmotné nouzi. Tím poškozují nejen stát, ale na nezodpovědné chování

některých rodičů doplácí jejich nejbližší, hlavně děti. Zároveň nejsou dostatečně motivováni, aby více sami usilovali o změnu své životní situace a snažili se uplatnit na trhu práce. Jedním ze způsobů, jak tento stav napravit, je zavedení věcného plnění sociálních dávek.

Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas proto chce změnit motivaci lidí čerpajících sociální dávky. Sociální systém musí být podle něj nastaven tak, aby se vyplatilo aktivní přístup. Výplata sociálních dávek bude vázána na aktivní chování, tedy na hledání zaměstnání, rekvalifikace, na účast v programech dalšího vzdělávání nebo veřejné prospěšných prací. Ministr Nečas říká: „Jestliže se někdo bude soustavně a opakovaně těmto aktivitám vyhýbat, přijde o finanční výplatu sociálních dávek, včetně státní sociální podpory.

Místo toho obdrží kupony na konkrétní zboží a věcným plněním mu bude zajišťováno existenční minimum.“

V této souvislosti ministr vítá iniciativu třípražských městských částí v této oblasti a začal na této problematice spolupracovat s Magistrátem hlavního města Prahy. „Některé městské části už mají s určitými formami vyplácení dávek v podobě poukázek bohaté zkušenosti a v poslední době se k nim přidávají další. Domníváme se, že se tento systém začíná osvědčovat, aby ho mohl Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR zavést i pro další regiony,“ doplňuje radní pro sociální oblast Jiří Janeček. Podle něj je důležité zprůšnit i kontroly u problematických rodin, jak jsou u nich tyto příspěvky využívány, hlavně kvůli jejich dětem. „Tento problém hrozí hlavně u sociálně slabších rodin, ve kterých děti často

strádají ve prospěch otce nebo matky, kteří si neodpustí alkohol nebo cigarety. A díky vyšší příspěvků nejsou mnohdy ani motivováni, aby svůj životní styl změnil,“ vysvětluje Janeček.

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR chce sjednotit postup v této oblasti a obrátilo se na sociální odbory krajských úřadů s žádostí o poskytnutí informací o připravovaných podobných pilotních projektech. Zároveň je požádalo, aby neprodleně informovaly orgány pomoci v hmotné nouzi, aby v případě budoucího uzavírání těchto smluv omezily jejich platnost nejdéle datem 31. 12. 2009 vzhledem k připravované reformě veřejné správy v sociální oblasti. Důvodem je zjednotit a zjednodušit a zpřehlednit celou sociální agendu. Nyní její část vykonává Česká správa sociálního zabezpečení, část úřady práce a část obecní úřady. Ministr Petr Nečas k tomu uvádí: „My chceme tuto rozřízštěnost zlikvidovat a vytvořit specializovanou státní správu, kde se sjednotí a propojí celá sociální agenda. Potom bude plošně uplatněn kuponový systém plnění sociálních dávek vůči těm, kdo dávky zneužívají.“ (TZ)

Podpora zkrácených pracovních úvazků musí být promyšlená Projekty, které se nepodařily

V letech vlády sociální demokracie se nezaměstnanost zvyšovala, a stala se velkým problémem – lidským, ekonomickým i politickým.

Sociální demokracie začala koncem roku 2005 připravovat předvolební kampaň a obávala se, že jí vysoká nezaměstnanost bude ztěžovat pozici. Všem bylo jasné, že se musí s neutěšenou situací něco udělat. Ale co? Vládní poradci dostali za úkol něco vymyslet. Dlouho se radili, až přišli s nápadem, který vzbuzoval nedůvěru od samého počátku. Dnes je jasné, že to bylo nesmyslné plácnutí do vody.

Bublina splaskla

Vláda navrhla tři programy, které měly podpořit činnost neziskových organizací, zejména v oblasti sociální a zdravotní péče, dále studium při zaměstnání a drobnou péstelskou a chovatelskou činnost. To vše se mělo odehrát v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji, které mají vysokou míru nezaměstnanosti.

Když se propagační nápad měl začít realizovat, rychle se zjistilo, že je nerealizovatelný. Praxe ukázala, že pilotní projekty nebyly dostatečně připraveny a že při jejich přípravě převládá politický zájem nad věcným řešením problému. Zvolený přístup a nastavené podmínky neřešily ani zvýšení zaměstnanosti, ani snížení nezaměstnanosti.

PROGRAM Občanská společnost

V rámci prvního programu nazvaného *Občanská společnost* obdržel Úřad práce v Ostravě v úvodu roku 2006 žádosti od neziskových organizací na poskytnutí příspěvku na zaměstnání celkem 22 zaměstnanců, z toho jih bylo kladně vyřízeno deset. Žádosti byly schváleny se zvláštním příspěvkem ve výši 4 420 Kč, zvýšeným v souladu s podmínkami *Programu* o dalších 47,5% na úhradu odvodů pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a odvody pojistného na veřejné zdravotní pojištění za zaměstnance i zaměstnavatele. Následně úřad práce uzavřel se všemi příjemci – neziskovými organizacemi – dohody, na jejichž základě jim bylo v r. 2006 uhrazeno 295 990 Kč z aktivní politiky zaměstnanosti.

Ve všech těchto případech se jednalo o uchazeče o zaměstnání. O možnost

snížení stávajícího pracovního úvazku u svého zaměstnavatele na polovinu s následným zaměstnáním na poloviční úvazek u neziskové organizace, neprojevil zájem nikdo. Z deseti přijatých zaměstnanců bylo 9 žen a jeden muž. Nejvíce jich zaměstnal FOKUS Opava (celkem šest uchazeček, z toho 4 na plný pracovní úvazek a dvě na poloviční). Charita Opava zaměstnala jednu uchazečku na 30 hodin týdně, zbývající, tj. Roska Ostrava, Slezská diakonie a Lašské sdružení zaměstnalo po jednom uchazeči (uchazežce) na poloviční pracovní úvazek. Dohody s neziskovými organizacemi uzavřel ÚP v Ostravě na období 12 měsíců, budou ukončeny v průběhu května až října r. 2007.

Zaměstnané uchazečky (uchazeče) pracují na místech s různou požadovanou kvalifikací, např. jako sociální pracovníce, pracovní terapeutky, osobní asistentky (asistent), pedagogické pracovníce, uklízečka apod.

Z hlediska úřadu práce se jednalo o nepatrný úbytek uchazečů z celkového počtu evidovaných uchazečů, prakticky bez významu (k 31. prosinci 2006 Úřad práce evidoval celkem 22 750 uchazečů o zaměstnání). Pro srovnání na veřejně prospěšné práce (tedy přechodná pracovní místa) umístil tento úřad práce v r. 2006 celkem 2 217 uchazečů, na společensky účelná pracovní místa (tedy pracovní místa trvalého charakteru) ve stejném období celkem 625 uchazečů.

PROGRAMY DROBNÝ ZEMĚDĚLCE A STUDIUM PŘI ZAMĚSTNÁNÍ

Projekt *Drobný zemědělec a chovatel* měl realizovat Úřad práce v Karlových Varech. Zájemce mohli snížit svůj hlavní pracovní úvazek na polovinu a pracovat jako fyzická osoba provozující drobné péstelské a chovatelské činnosti, přičemž úřad práce mu za vykonávání této činnosti mohl poskytovat zvláštní měsíční příspěvek ve výši 2 210 Kč. V praxi mělo tímto způsobem dojít k uvolnění částí pracovních míst pro uchazeče o zaměstnání.

Druhá možnost slibovala uchazeči o zaměstnání, který se rozhodne stát se fyzickou osobou provozující drobné péstelské a chovatelské činnosti na plný pracovní úvazek, zvláštní

FOTO: © PHOTOGRAPHER: BORA UCAK / AGENCY: DREAMSTIME.COM

měsíční příspěvek ve výši 4 420 Kč. Dále za něho měl úřad práce odvádět zákonem stanovené minimální dávky na sociální a zdravotní pojištění. Ovšem sám ministr zemědělství neschválil se zaměřením celého pilotního projektu, protože byl v rozporu s předpisy ES o veřejné (státní) podpoře. Přes název projektu o podpoře zaměstnanosti se ve skutečnosti jed-

nalo o podporu zemědělské činnosti. Ministerstvo práce a sociálních věcí nakonec nedalo souhlas k realizaci projektu v praxi.

Neslavně dopadl i projekt *Podpora studia při zaměstnání*. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem požadovala zvýšení příspěvku na úhradu studijních nákladů z plánované částky 14 400 Kč ročně na 32 990 Kč, tj. ve výši normativu, který škola dostává na studenty dálkového studia. Dále požadovali garanci od MPSV na poskytování příspěvku po celou dobu řádného studia. Zástupci středních škol zejména požadovali zajistit dostatečný počet studentů. Úřady práce v kraji sice zjistily zájem o studium jen asi u 20 osob z řad uchazečů o zaměstnání, ale nepodařilo se zajistit dostatečný počet studentů pro jednotlivé obory a zároveň splnit základní podmínku projektu, tj. pracovat na poloviční úvazek. Takže MPSV také nedalo souhlas Úřadu práce v Mostě s realizací projektu v praxi.

Podpora musí být promyšlená

Dosavadní zkušenost potvrdila, že podpora zkrácených pracovních úvazků nemůže být umělá, že má svou ekonomickou dimenzi, tj. že příjem za zkrácený pracovní úvazek,

včetně zvláštního státního příspěvku, musí převyšovat v dostatečné míře životní náklady. Při nízké úrovni platů, zejména na venkově či v některých odvětvích (pracovních činnostech), se tato vazba ukázala pro zájemce jako klíčová. Podmínky programu rovněž neřešily motivaci zaměstnavatelů, aby umožňovali svým pracovníkům pracovat na poloviční pracovní úvazky. Naopak, zaměstnávání takových pracovníků je pro zaměstnavatele nákladově vyšší a organizačně složitější.

V případě projektu *Drobný pěstitel a chovatel* byli cílovou skupinou prvotně vlastníci, resp. nájemci zemědělské půdy, nikoli osoby ohrožené nezaměstnaností. O projekt proto projevovali největší zájem zahrádkáři, včetně důchodců.

Jako částečně úspěšný se ukázal projekt *Občanská společnost*. Ani v tomto případě ale nedošlo k tomu, že by si stávající zaměstnanec snížil pracovní úvazek na polovinu. Podle vyjádření Úřadu práce v Ostravě lze srovnatelnou podporu neziskovým organizacím poskytnout i stávajícími nástroji aktivní politiky zaměstnanosti, konkrétně poskytnutím příspěvku na zřízení společensky účelného pracovního místa nebo na veřejné prospěšné práce. (MS)

Rodina

Flexibilitou v zaměstnání k větší harmonizaci rodinných a profesních rolí

Za hlavní příčiny růstu flexibilních forem zaměstnání v posledních desetiletích se považuje změněná situace na trhu práce. V našem konkrétním případě se budeme zabývat pouze částečnými úvazky, které představují nejlepší způsob sladění rodinných a profesních rolí.

Hlavní příčinou růstu zaměstnanosti na částečný úvazek je především rostoucí poptávka po práci ze strany žen. Flexibilní formou zaměstnání neumožňuje pouze lepší a snadnější způsob, jak zvládat rodinu a práci zároveň. Má i své stinné stránky, které spočívají v tom, že velká část flexibilních zaměstnání se nachází na tzv. sekundárním trhu práce, který je charakteristický nedostatečným chráněným, nestabilní, špatně placenou prací, bez naděje na kariérní postup a možností dalšího vzdělávání.

ZAMĚSTNANOST NA ČÁSTEČNÝ ÚVAZEK

Podíl zaměstnaných osob na částečný úvazek je v ČR výrazně nižší než v zemích EU; většina lidí u nás pracuje na plný úvazek (91% žen a 98% mužů). V roce 2005 pracovalo na částečný úvazek 4,9% všech zaměstnaných (8,6% žen a 2,1% mužů). Ve srovnání s EU u nás podíl lidí zaměstnaných na částečný úvazek vykazuje dlouhodobě klesající tendenci; v období 1994–2005 se snížil ze 7% na 4,9% (výběrová šetření pracovních sil, 1994–2005).

V původních zemích EU se podíl lidí zaměstnaných na částečný úvazek zvýšil ze 16,6% na 20,2% (ženy z 32,1% na 36,2%, muži z 5,3% na 7,7%). Nejvyšší podíl osob pracujících na částečný úvazek najdeme v Nizozemsku (46%), kde pracuje na částečný úvazek 3/4 pracujících žen, v rámci EU jedna třetina. V nových členských zemích není genderový rozdíl tak patrný díky celkově nižší zaměstnanosti na částečný úvazek.

Z velké části se jedná o ženský typ zaměstnanosti. V Evropské unii tvoří až 80% všech částečně zaměstnaných žen (v ČR 75%). U mužů se nejvíce zaměstnaných na částečný úvazek koncentruje na konci věkového spektra, u žen to je spíše uprostřed věkového spektra (30–44 let).

Důvody nízkého zájmu O ZAMĚSTNÁNÍ NA ČÁSTEČNÝ ÚVAZEK:

1. Nízká nabídka pracovní síly preferující zaměstnání na částečný úvazek. Tuto formu pracovních poměrů dnes využívají převážně ženy s dětmi či jinými rodinnými příslušníky vyžadujícími zvýšenou péči, dále důchodci nebo zdravotně postižení občané. Nezáměr zaměstnanců spočívá zejména v nízkých mzdách nedosahujících úrovně průměrné mzdy v národním hospodářství.
2. Ve většině oborů nejvíce velký zájem o částečné úvazky ani zaměstnavatelé. Výjimkou je oblast služeb, zejména nadnárodní řetězce obchodních domů, telekomunikace, pošty a zemědělství. Personalisté přiznávají, že mají problémy se získáváním pracovníků na částečné úvazky. Odборы se často brání nadměrnému využívání částečných pracovních úvazků ustanovením v kole-

FOTO: © PHOTOGRAPHER: ROB MARMION / AGENCY: DREAMSTIME.COM

ktivních smlouvách o minimálním a maximálním počtu odpracovaných hodin týdně.

3. Neexistence systému podpory částečných úvazků jak zaměstnavatelů, tak zaměstnanců, jaký najdeme v mnoha západoevropských zemích. Důvodem je zejména skutečnost, že částečné zaměstnání není zatím považováno za účinný způsob snižování nezaměstnanosti (zejména kvůli nízké mzdové úrovni). Nejčastější formou vládních programů nebo opatření podporujících rozvoj částečných úvazků v západoevropských zemích jsou finanční pobídky: úlevy na daních (Velká Británie), snížení příspěvků na sociální zabezpečení (Francie, Belgie), přímé dotace zaměstnavatelům nebo zaměstnancům. Tyto programy jsou často členěny na různé skupiny pracovní síly, např. nezaměstnané (job-rotation) nebo lidi ve věkové skupině 60–64 let.

ZÁVĚR

Z vývoje zaměstnanosti na částečný úvazek v ČR můžeme zcela jednoznačně říci, že ve srovnání s vyspělými evropskými zeměmi jsou možnosti harmonizace rodiny a zaměstnání v ČR využívány poměrně málo. Částečné úvazky u nás nejsou dostatečně atraktivní pro zaměstnance ani pro zaměstnavatele. Přístup zaměstnavatelů k zaměstnávání rodičů malých dětí je v zásadě korektní, na straně druhé však nepoživají ani žádné zvláštní výhody.

Zákoník práce definuje nárok na zkrácený pracovní doba nebo jinou úpravu týdně pracovní doby, a to zejména u rodičů pečujících o dítě mladší 15 let (dále téžhotné nebo zaměstnanec, kteří dlouhodobě sami pečují o převážně nebo úplně bezmocnou osobu). Zákonem vymezený nárok na zkrácení pracovní doby však v našich podmínkách nízkého zájmu o kratší pracovní dobu nestačí. Pro rozvoj flexibility pracovní doby je nutné udělat mnohem více, a to:

- zajistit nárok na stejná práva a požitky jako osoby pracující na plný úvazek, hlavně na profesní růst a vzdělávání;
- zavést schémata přímé podpory – dotace, úlevy na daních, zvýhodnění v důchodovém systému.

Mgr. MIRIAM KOTRUSOVÁ, PH.D.

VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, PRAHA

(REDAKČNÍ ZKRÁCENÝ PŘÍSPĚVK Z KONFERENCE

„KOMPLEXNÍ RODINNÁ POLITIKA JAKO PRIORITY STÁTŮ ANEB JE ČR STÁTEM

PŘÁTELSKÝM K RODINĚ?“, 28.–29. 11. 2006)

Práce & sociální politika

**Přímo do vašich schránek
– jen za cenu poštovního a balného!**

Objednat lze i na bezplatné lince 800 10 44 10
Objednávám zaslání měsíčníku *Práce a sociální politika*.

Název organizace:
Příjmení a jméno:
Ulice a č. p.:
PSC, obec:
Telefon: E-mail:
Údaje pro fakturaci: IČ: DIČ:
Číslo účtu:
Podpis, příp. razítko

Cena na 1 rok je 120 Kč včetně DPH.

Vyplněný kupon zašlete na adresu:

Postservis, předplatně, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9

Zaslání novin je možné si objednat prostřednictvím internetové podoby

měsíčníku na adrese <http://noviny.mpsv.cz>.

■ Tip

Informační portál a databáze služeb sociální prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

V září minulého roku byl spuštěn internetový Informační portál a databáze služeb sociální prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Informační portál je zaměřený na zprostředkování informací o všech subjektech působících v oblasti sociálních služeb pro osoby:

- ohrožené sociálním vyloučením z důvodu předchozí ústavní nebo ochranné výchovy nebo výkonu trestu,
- jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby,
- jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Záměrem tvůrců informačního portálu bylo vytvořit profesní diskusní prostor s možností předávání tematických informací a vybudovat ucelenou databázi, která by zahrnovala veškerá zařízení poskytující služby cílové skupině uživatelů na území celé České republiky.

Informační portál má v současné době tři základní funkce

DATABÁZE ZAŘÍZENÍ

Podstatnou součástí informačního portálu je databáze zařízení poskytujících služby sociální prevence pro jmenované cílové skupiny. Databáze umožňuje uživatelům tohoto portálu vyhledat informace o zařízeních sociálních služeb dle vybraných kritérií, např. podle typu poskytované sociální služby, podle cílové skupiny, spádovosti apod. Vyhledat vhodné zařízení může uživatel portálu několika způsoby. Na titulní straně ho k tomu

graficky zřetelným způsobem vybízí interakční mapa. Zařízení a konkrétní služby se dají také vyhledat prostřednictvím adresářů či prostřednictvím jednoduchého nebo rozšířeného vyhledávače. Informace o zařízeních registrovaných v databázi zadávají samotní poskytovatelé, kteří je také pravidelně aktualizují.

Statistické přehledy

Informační portál zpracovává informace o jednotlivých zařízeních do obsáhlých statistických přehledů. Porovnává počty zařízení určitého typu za jednotlivé kraje, sleduje vývoj počtu poskytovatelů daných sociálních služeb v čase, zobrazuje kapacitu dostupných zařízení apod. Statistické informace jsou z velké části veřejně přístupné. Využít je mohou organizace poskytující sociální služby při projektových žádostech nebo veřejná správa při koncepčním plánování podpory vzniku nových služeb.

Aktuální počet volných míst

Informační portál rovněž poskytuje informace o aktuálním počtu volných míst v pobytových službách sociální prevence pro dané cílové skupiny, tedy v azylových domech, domech na půl cesty a v terapeutických komunitách. Potenciální uživatelé i poskytovatelé sociálních služeb

tak mají možnost snadné orientace v aktuálních kapacitních možnostech zařízení na druhé straně republiky. Údaje o volných místech jsou, minimálně jednou týdně, aktualizovány přímo pracovníky zařízení.

Další funkce portálu

Vedle jmenovaných funkcí má informační portál další možnosti využití. K dispozici je prostor pro pracovní inzerce v oblasti sociálních služeb, profesně definovaný diskusní portál, umožňující výměnu zkušeností ze sociální oblasti, odkazy na již existující

tematicky zaměřené adresáře a databáze sociálních služeb, přehled zákonných norem, přehled tematicky zaměřených projektových výzev, odkazy na odborné publikace apod.

Na konečné podobě informačního portálu se stále pracuje. Svou definitivní podobu získá v červnu tohoto roku. V současné době se připravují nové funkce portálu, např. funkce zadávání a zpracování ad hoc výzkumů, kdy každý zaregistrovaný uživatel bude moci provádět prostřednictvím databázového softwaru krátké výzkumy na zadané téma

(např. zjišťovat vzdělávací potřeby poskytovatelů sociálních služeb nebo chybějící aktivity). Také je naplánováno rozšíření portálu o doplňkovou databázi, ve které budou registrováni poskytovatelé služeb tematicky související s cílovou skupinou uživatelů služeb. Aktuálně se rovněž připravuje spuštění on-line verze anglicko-českého a česko-anglického slovníku odborných pojmů z oblasti sociálních služeb.

Informační portál a databáze služeb sociální prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením vzniká ve spolupráci Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky a Ostravské univerzity v Ostravě, katedry sociální práce v rámci projektu *Zajištění vzdělávání metodiků a koordinátorů sociální péče o osoby tzv. společensky nepřizpůsobené*. Finanční podpora je zajištěna ze zdrojů Evropské unie prostřednictvím Operačního programu Rozvoje lidských zdrojů a z prostředků Vlády České republiky. Po dobu konání projektu, do července 2007, je provozovatelem Informačního portálu Ostravská univerzita v Ostravě. Po ukončení projektu přechází správu a databáze na zadavatele projektu Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Více informací naleznete na samotných internetových stránkách Informačního portálu a databáze služeb sociální péče pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

www.sluzbyprevence.mpsv.cz

KLÁRA JANOŠKOVÁ, RADIM KVASNIČKA
ZAJIŠTĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ METODIKŮ A KOORDINÁTORŮ
SOCIÁLNÍ PÉČE O OSOBY Tzv. SPOLČEŇSKÝ
NEPRÍZPŮSOBENÉ

inzerce

Pohlednice Konta BARIÉRY

OD KARLA FRANTY

Celý rok na všech poštách a v prodejnách a internetovém obchodě společnosti Bontonland

PRO KAŽDÝ DEN S ÚSMĚVEM

Vaše přání
k narozeninám, svátkům
a životním jubileím.
Váš pozdrav přátelům
a známým. Ozdoba vašich
bytů a kancelář.

MODEL

Sponzor výroby
pohlednic

Bontonland

Oficiální prodejce
pohlednic

Bontonland

Sponzor reklamní kampaně
pohlednic

Konta
bariery

číslo účtu:
17 111 444 / 2400

Něco málo o historii budovy ministerstva

Asi málokdo z kolemjdoucích ví, za jakých okolností vznikla budova Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky na pražské adrese Na Poříčním právu 1/376. Je součástí architektonického komplexu ministerských budov pod Emauzy, které byly vystavěny v letech 1924–1929.

Stavba pražského Palackého mostu, která probíhala v letech 1876–1878, předznamenala zánik starého Podskalí, známé lokality dřevařů, plavců a vorářů. V té době také vznikla směrem k Výtóni vysoká zeď a staré domy usedlíků postupně začaly ustupovat nové výstavbě – vysokým činžovním domům a úředním budovám.

EMAUZY A POMNÍK PALACKÉHO

Při budování nové podoby této pražské čtvrti se jevil jako hlavní problém, jak vyřešit prostor mezi Palackého náměstím, Rašínovým nábřehem, Dřevní ulicí a ulicí Pod Slovany. Odborná veřejnost si totiž kladla jako podmínku zachovat průhled na emauzský klášterní komplex a klášterní kostel. V roce 1912 byl navíc na Palackého náměstí odhalen pomník Františka Palackého od sochaře Stanislava Suchardy (za zmínku stojí, že k zamýšleným lokalitám na jeho umístění patřilo i Karlovo náměstí nebo dnešní náměstí Jana Palacha – před Rudolfínem). Pomník stál před dvoupatrovým nájemním domem

s pavlačemi, na kterých hospodyňky sušily prádlo, což mu ubíralo na jeho působivost. O důvod víc najít konečné řešení.

KTERÝ NÁVRH VYHRÁL?

Návrhy na stavební úpravu tohoto prostoru vznikaly už od počátku minulého století. Neúspěšné byly projekty A. Dryáka (1902), P. Janáka (1905), V. Hoffmana (1910) i první návrh B. Hypšmana z roku 1915. Nedlouho po konci první světové války byla zcela zlikvidována původní stará zástavba Podskalí a pražská obec na doporučení Státní regulační komise vybrala konečně vhodný projekt. Vypracoval ho Bohumil Hypšman v roce 1921 a po malých úpravách byl schválen o dva roky později.

V jeho návrhu se počítalo s vybudováním dvou rozměrných ministerských budov, z nichž jedna (dnešní budova Ministerstva zdravotnictví ČR) tvoří důstojné pozadí pomníku Františka Palackého. S druhou budovou – dnešním sídlem Ministerstva práce a sociálních věcí ČR

– tvoří rámec prostoru mezi Palackého náměstím a ulicemi Na Poříčním právu, Na Moráni, Pod Slovany, Pod Emauzy a Podskalskou.

MINISTERSKÉ BUDOVY

Obě ministerské budovy byly projektovány ve stylu puristického neoklasicismu. Jsou řešeny shodně: jako čtyřkrídle kolem uzavřeného dvora. Jejich konstrukci tvoří železobetonový skelet. Hlavní budovy jsou pětipatrové s traktů soustředěnými kolem centrální dvoran, ostatní křídla jsou dvoupatrová, dvouraktová.

V době první republiky byla snaha podporovat rozvoj domácího kamenoprůmyslu. K veřejným stavbám, na kterých byly pro vnější i vnitřní vzhled použity domácí přírodní kameny, patřily i ministerské budovy pod Emauzy. B. Hypšman vybral k obložení průčelí slovenské travertiny. Ze stejného kamene je i sochařská výzdoba Jaroslava Horejce. Obklady ve vnitřních prostorách budov jsou z domácích mramorů – lochkovického černého, krkonoského bílého a křtinského růžového a zeleného.

Ve vstupním vestibulu budovy Ministerstva práce a sociálních věcí ČR je plastika Horníci od Karla Hladíka. Nejmenější z celé budovy je ale komunikační prostor a schodiště. Schody jsou opracovány speciální metodou, aby budily dojem, že jsou z jednoho celku. Postranní obložení je z nerostu barranditu s otisky živočichů z mezolitu.

Soubor ministerských staveb před klášterem Na Slovanech je součástí Pražské památkové rezervace a urbanistické řešení celého prostoru se považuje za jedno z nejvýznamnějších v Praze z období mezi oběma světovými válkami.

Nová počítačová učebna

Česká republika zaostává za některými státy Evropské unie ve vybavenosti počítačů ve školách. Zatímco třeba v Dánsku připadne na průměru na sto žáků základních a středních škol 26 počítačů, u nás je to zhruba třikrát méně. Tento nedostatek se daří odstraňovat také pomocí Evropského sociálního fondu.

Ukázkovým příkladem je nová počítačová učebna, která byla 22. března otevřena v Základní škole v Praze 8, Zenklově ulici. V poměrně krátké době byla vybudována na základě projektu JPD3 (zkvalitňování jazykových a počítačových dovedností žáků 2. stupně základních škol), který je spolufinancován Evropským sociálním fondem (ESF). Jeho cílem je napomáhat rozvoji zaměstnanosti, podnikatelského ducha a investovat do lidských zdrojů. Finanční náklady ve výši 4 530 000 korun však byly pokryty i v rámci státního rozpočtu České republiky a rozpočtu hlavního města Prahy. Evropský sociální fond má na finanční podpoře podíl 50 procent.

Tato škola s rozšířenou výukou jazyků tak nyní může pomocí nejmodernějších vyučovacích metod zkvalitňovat jazykovou přípravu žáků v angličtině, němčině, francouzštině, španělštině a ruštině. Do vyučovacích hodin lze zařazovat internet, výukové CD programy a cizojazyčné materiály. Celkem 25 počítačů a jeden učitel s dataprojektorem však slouží i pro multimediální výuku dalších předmětů.

(ZDROJ: R. BAŤKOVÁ A KOL.
UMĚLECKÉ PAMÁTKY PRAHY 1998, ACADEMIA, PRAHA;
J. HRUBES, E. HRUBEŠOVÁ, PRAŽSKÉ DOMY VYPRÁVĚJÍ...
VII 2001, ACADEMIA, PRAHA.)

Křížovka

Současný stav ochrany protiprávně přemísťovaných dětí není vyhovující. Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas rozhodl o tom, že opatrovníctví dětí budou v podobných případech zajišťovat zásadně orgány sociálněprávní ochrany dětí na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Těmto úřadům bude poskytována podpora ze ... (dále viz tajenka).

Vyluštěnou tajenku zaslejte na adresu redakce novin do 25. dubna. Jeden z vás obdrží nestandardní reklamní předměty Konta Bariéry – nástěnný kalendář, jehož autorem je jeden z nejvýznamnějších českých umělců dvacátého století, malíř, básník a experimentátor Jiří Kolář; stolní kalendář s kresbami dětí ve věku 6–12 let, které byly vybrány odbornou porotou celostátní výtvarné soutěže „Děti malují pro Konto Bariéry“; a sadu pohlednic. Výtěžek z prodeje reklamních předmětů slouží k podpoře činnosti této prestižní neziskové organizace.

Tajenka z minulého čísla: „... za vzniklou sociální situaci.“ Publikace z řady Management do kapsy nakladatelství Portál s názvy Působení na druhé a Vyjednávání získává Roman Vaculka z Prahy 4.

Gratulujeme.

POMŮCKA: OXALIS, RAD. SJ	ZLITÉ BARVIVO	SPZ BRUNTÁLU	ZNAČKA PIVA	INICIÁLY MALÍŘE JEZKA	SVKAVÝ ZVUK	KOUPEL (zastar.)	POVZDECH	ZVUK TRUBKY	AFRICKÁ OPICE	JMÉNO MBAINA	BUDOVA	GOLFOVÁ HÓL	1. DÍL TAJENKY	UKAZOVACÍ ZÁJMENO
PLUKOVNÍK (zastar.)					SACHOVÁ PROHRA				VCELI PRODUKT			VYZVA K TICHU		
					ZPĚVNÝ PTÁK				EVROPAN					
2. DÍL TAJENKY												ČISTÍČ PRÁŠEK		
												ZNAČKA VYSAVAČU		
RAD (sloven.)				BOVĚRSKÝ MALÍŘ			SIBÍRSKÝ KIZOROH			DĚKOVÁ MIRA				TITUL MUZE
				AFRICKÝ STÁT			MĚNA V USA			OPĚT				
	PŘEDLOŽKA	NÁZEV PÍSMENE			POLOHA CVIČENCE			VADA				KLUS KONĚ		
		4. DÍL TAJENKY			ZNAČKA KREMÍKU			VODIVÝ PŘEVK				ÚLOVEK		
OKRÍDLENÝ KOŇ						DOUŠEK			SVATEBNÍ KVĚTINA			PŘEDLOŽKA		
						TROPICKÁ STEP			KRÁTKÉ KABÁTY			KOSTRA		
STÁVEL (botan.)							SEVERSKÝ SAVEC			SPZ SOKOLOVA			POTOMEK	
							RADIO-LOKÁTOR			MORSKÁ VYDRA			ZNAČKA HLINÍKU	
		DOMÁČÍ ZVĚŘATA			BRAZILSKÝ INDIÁN					PYTEL				VÝTVORY
		ČESKÝ LITERÁT			SPZ OLOMOUCE					SOUČÁST VYČEPU				KARETNÍ TRUMF
PYSK				VAŘENÉ MASO				MYS				POUZE		
				SLONÍ ZUBY				ČESKÝ HEREC				OTÁZKA NA MÍSTO		
PLOŠNÁ MIRA			PŘEDNOST				DRUH ZÁŠILKY					SLEVAT		
			ZNAČKA ABVOLTU				RUSKÝ SOUHLAS					NUŽE		
EVROPAN						PŘEDLOŽKA				3. DÍL TAJENKY				
NOČNÍ PTÁCI						LIHOVINA Z RYZE				NAVINOUT				

■ INSPEKCE PRÁCE

Podněty občanů na porušování předpisů zaměstnavateli

Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce evidují vzrůstající počet podnětů na porušování pracovněprávních předpisů zaměstnavateli, s nimiž se občané obracují na jednotlivá pracoviště inspekce práce, ať už osobně, telefonicky nebo písemnou formou.

Smyslem evidence podaných podnětů je především zjistit, co je jejich nejčastějším obsahem. Výsledná zjištění pak slouží jako podklad nejen pro další zaměření kontrolních akcí, ale také pro preventivní činnost orgánů inspekce práce.

V souvislosti s přijetím a uplatňováním zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, byl očekáván nárůst podaných podnětů na porušování předpisů v pracovněprávní oblasti. Evidence a analýza podnětů byla tudíž zařazena do programu činnosti Státního úřadu inspekce práce na rok 2006 jako jeden z hlavních úkolů inspekční činnosti. Vyhodnocení úkolů programu kontrolních akcí za uplynulý rok proběhlo během prvního měsíce tohoto roku.

Rozbor četnosti podnětů ve vazbě na porušování předpisů

Z výsledků analýzy podnětů podaných v roce 2006 vyplývá, že z hlediska porušování pracovněprávních předpisů se nejčastěji objevují podněty týkající se nedodržení zákonných norem na úseku odměňování zaměstnanců (nevýplacení mzdy, opožděná výplata, výplata po částech, nevystavování výplatních listů, přelapky za práci přesčas apod., z 212 podnětů).

Na dalších stupních pomyslného žebříčku podaných podnětů se umístily přestupky a správní delikty na úseku pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (uzavírání, změny a ukončení pracovního poměru atd., 1 407 podnětů), na úseku pracovní doby (např. nerovnoměrné rozložení a evidence pracovní doby, 466 podnětů), náhrad (cestovní náhrady, náhrady za nevýčerpanou dovolenou, 423 podnětů), bezpečnosti práce (např. neposkytnutí ochranných pracovních prostředků, 196 podnětů), dovolené (166 podnětů), rovného zacházení

(145 podnětů), zvláštních pracovních podmínek některých zaměstnanců (zejména osob pečujících o dítě do 15 let a mladistvých, 58 podnětů) atd.

Rozbor četnosti podnětů podle oborů ekonomických činností

Podněty na porušování pracovněprávních předpisů poukazují zejména na zaměstnavatele z oblasti pozemní dopravy, služeb poskytovaných převážně podnikům, maloobchodu, pohostinství, ubytování a stavebnictví. Naopak malý počet podnětů směřuje k zaměstnavatelům z oblasti zemědělství, lesnictví, textilního průmyslu, výroby strojů a zařízení, zdravotnických přístrojů, kovů, papíru a chemických výrobků.

Rozbor četnosti podnětů podle počtu zaměstnanců

Z hlediska počtu zaměstnanců v podniku analýza podnětů za rok 2006 ukazuje, že nejvíce potíží se vyskytuje ve firmách s maximálním počtem 5 zaměstnanců. Ve velké míře je to způsobeno i skutečností, že mnozí zaměstnavatelé v těchto firmách si často vedou agendu spojenou se svými zaměstnanci sami, popř. za pomoci rodinných příslušníků, nejsou vybaveni odbornou literaturou, neúčastní se školení nových předpisů a jejich účetní zajišťují prakticky veškerou agendu. Soustředují se především na svou živnost a na to, udržet se na trhu, pracovněprávní záležitosti pro ně pak nebývají až tak důležité.

Větší firmy většinou zřizují samostatný personální úsek, který má lepší zájem z hlediska odbornosti, zkušeností, dostupnosti nových informací i ekonomického zajištění. U větších zaměstnavatelů pak také často existuje i odborová organizace, která dohlíží na dodržování pracovněprávních předpisů a zprostředkovává jednání mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem v tomto směru.

FOTO: © PHOTOGRAPHER: ANDRES RODRIGUEZ | AGENCY: DREAMSTIME.COM

KONTROLNÍ A PREVENTIVNÍ ČINNOST

Na základě evidence a analýzy podaných podnětů na porušování pracovněprávních předpisů zaměstnavateli Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce zaměřily svou preventivní kontrolní činnost v oblasti pracovněprávních vztahů v dalších letech na problematiku objevující se v podnětech nejčastěji. Cílem preventivních kampaní bude zajistit prosazování předpisů do praxe a posílit právní povědomí zaměstnavatelů v tomto směru. Orgány inspekce práce se tak postupně snaží dle trendu stále se zvyšujícího počtu podnětů podané občany vůči zaměstnavatelům směřovat k jejich poklesu.

Mgr. IVONA FOLTISOVÁ
STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE

Nezaměstnanost v březnu výrazně poklesla

Míra evidované nezaměstnanosti v březnu ve srovnání s předchozím měsícem poklesla na 7,3 % (o 0,4 %), přičemž meziroční pokles (o 1,5 %) je největší v celé historii sledovaných nezaměstnanosti. Nadále se zvyšuje počet volných pracovních míst (107 709), který je nyní rovněž největší v historii sledování.

K 31. 3. 2007 evidovaly úřady práce celkem 430 474 osob, což je o 24 563 osob méně než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2006 je celkový počet uchazečů o zaměstnání nižší o 84 285. Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání je 399 618 dosažitelných uchazečů o zaměstnání, což je o 23 326 osob méně než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2006 je počet dosažitelných uchazečů nižší o 80 366 osob.

V průběhu března bylo na úřadech práce nově zaevidováno 40 462 osob. Je to o 258 nově evidovaných uchazečů méně než v předchozím měsíci a o 6 360 méně než v březnu 2006.

Z evidence na úřadech práce v březnu odešlo celkem 64 725 uchazečů (ukončená evidence, vyřazení uchazečů). Je to o 13 284 uchazečů více než v předchozím měsíci a o 4 508 více než v březnu 2006. V průběhu března 2007 nastoupilo do nového zaměstnání 44 216 osob, což je o 10 288 osob více než v předchozím měsíci a o 5 054 osob více než v březnu minulého roku. 20 509 uchazečů bylo vyřazeno bez umístění.

Meziměsíční pokles nezaměstnaných zaznamenalo všech 77 úřadů práce – největší pokles byl v okresech Prachatice (o 13,0 %), Písek (o 12,9 %), Jindřichův Hradec (o 11,2 %) a Cheb (o 10,0 %).

Ke konci března registrovaly úřady práce 226 562 žen, což tvoří 52,6 % z celkového počtu nezaměstnaných, a 71 327 osob se zdravotním postižením, což tvoří 16,6 % z celkového počtu nezaměstnaných.

K 31. 3. 2007 bylo registrováno 27 614 absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých, je to o 2 114 osob méně než v minulém měsíci a o 8 273 osob méně než v březnu 2006. Na celkové nezaměstnanosti se tak podílejí 6,4 % (únor 2007 – 6,5 %, březen 2006 – 7,0 %).

Podporu v nezaměstnanosti poskytovaly v březnu 2007 úřady práce 129 584 uchazečům o zaměstnání, tj. 30,1 % všech osob vedených v evidenci (únor 2007 – 31,5 %, březen 2006 – 29,8 %).

Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 3. 2007 činila 7,3 % (únor 2007 – 7,7 %, březen 2006 – 8,8 %). Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v okresech Praha-západ (1,8 %), Praha-východ (2,1 %), Praha (2,6 %), Mladá Boleslav (2,9 %) a Pelhřimov (3,6 %). Míru nezaměstnanosti vyšší než republikový průměr vykázalo 32 okresů, nejvyšší byla v okresech Most (18,3 %), Karviná (16,2 %), Teplice (14,6 %), Jeseník (14,3 %), Znojmo (13,7 %) a Ústí n. L. (13,1 %). Míra registrované nezaměstnanosti žen byla 8,7 % a mužů 6,2 %.

Úřady práce evidovaly k 31. 3. 2007 celkem 107 709 volných pracovních míst. Je to o 2 832 míst více než v předchozím měsíci a o 37 236 míst více než v březnu 2006. Za měsíc března bylo na úřadech práce nově nahlášených nebo uvolněno 38 054 pracovních míst a 35 222 volných pracovních míst bylo nebo bylo rušeno. Na jedno volné pracovní místo v současné době připadá v průměru 4,0 uchazeče, z toho nejvíce v okresech Karviná (24,2), Most (16,9), Jeseník (16,3), Děčín (16,0) a Bruntál (14,1).

K tomuto datu evidovaly ÚP 3 834 volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, na jedno volné pracovní místo připadá 18,6 osob se ZP. Volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé bylo registrováno 19 074, na jedno volné místo připadá 1,4 uchazečů - absolventů a mladistvých.

Informace o vývoji nezaměstnanosti v elektronické formě jsou zveřejněny na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/stat>.

(12)

Některé důležité údaje (platnost k 1. dubnu 2007)

ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM * (měsíčně) od 1. 1. 2007	částky životního minima	pro jednotlivce 3 126 Kč, pro první osobu v domácnosti 2 880 Kč, pro druhou a další osoby v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem 2 600 Kč, pro nezaopatřené děti ve věku do 6 let 1 600 Kč, 6-15 let 1 900 Kč a 15-26 let (nezapatřené) 2 250 Kč
	částka existenčního minima	2 020 Kč
MINIMÁLNÍ MZDA od 1. 1. 2007 *	pro zaměstnance odměňované měsíční mzdou	8 000 Kč (při týdně pracovní době 40 hodin), tj. 48,10 Kč/hod
NEJNIŽŠÍ ÚROVŇ ZARUČENÉ MZDY * (při týdně pracovní době 40 hod.) od 1. 1. 2007	1. skupina prací	48,10 Kč/hod, 8 000 Kč/měs.
	2. skupina prací	53,10 Kč/hod, 8 900 Kč/měs.
	3. skupina prací	58,60 Kč/hod, 9 800 Kč/měs.
	4. skupina prací	64,70 Kč/hod, 10 800 Kč/měs.
	5. skupina prací	71,50 Kč/hod, 12 000 Kč/měs.
	6. skupina prací	78,80 Kč/hod, 13 200 Kč/měs.
CESTOVNÍ NÁHRADY * od 1. 1. 2007	výše starobné za každý kalendářní den pracovního dne	5-12 hod.: 59-69 Kč, 12-18 hod.: 89-106 Kč, nad 18 hod.: 138-165 Kč.
	náhrada za použití vlastního vozidla	společně PH + sazba za 1 km jízdy jednostranně vozidla a nákolky 1,00 Kč, osobní motorová vozidla 3,80 Kč, benzin 91 ¹ Special 27,80 Kč; benzin 91 ¹ Normal 27,50 Kč; benzin 95 ¹ Super 28,10 Kč; benzin 98 ¹ Super plus 31,10 Kč; motorová náhta 28,10 Kč.
	průměrné ceny PH.	

NEMOCENSKÉ DÁVKY * (od 1. 1. 2004)	první kalendářní den prac. neschopnosti 25 % z denního vyměřovacího základu, za každý další kalendářní den 69 % z denního vyměřovacího základu. <i>Denní vyměřovací základ: za dobu prvních 14 kalendářních dnů prac. neschopnosti se z částky do 550 Kč počítá 80 %, z částky 550-700 Kč 60 %, z částky vyšší se nepřítihl. Od 15. kalend. dne prac. neschopnosti se částka do 550 Kč počítá v plné výši, z částky 550-700 Kč se počítá 60 %, z částky vyšší se nepřítihl.</i>	
PODPORA PŘI OŠETŘOVÁNÍ ČLENA RODINY * (od 1. 1. 2004)	69 % za kalendářní den z denního vyměřovacího základu.	
POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	u organizace a malé organizace	26 %, z toho 3,3 % na NP, 21,5 % na DP a 1,2 % na SPZ
	u zaměstnavatele	8 %, z toho 1,1 % na NP, 6,5 % na DP a 0,4 % na SPZ
POJISTNÉ NA ZDRAVOTNÍ POJISTĚNÍ *	u OSVČ	29,6 % na DP a SPZ, z toho 28 % na DP a 1,6 % na SPZ a 4,4 % na NP (dobrovolně)
	u osob dobrovolně účastnících DP	28 % na DP
DÁVKY SSP BEZ ZÁVISLOSTI NA VÝŠÍ PŘÍJMU *	zaměstnanec	13,5 % z vyměřovacího základu
	zaměstnavatel	4,5 % z vyměřovacího základu
	zaměstnavatel	9 % z vyměřovacího základu
	rodinní člani závislovci	40 % průměrné měsíční mzdy v nepodnikatelské sféře za kalendářní rok, který o 2 roky předchází kalendářnímu roku, v němž se rodinný příspěvek poskytuje, od 1. ledna do 31. prosince 2007 činí 7 582 Kč měsíčně souborně částky životního minima dítěte a koeficientu, jehož hodnota činí: při narození 1 dítěte 11,10 při narození 2 a více dětí současně 16,60
	opatřitelé	5 000 Kč

MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI **	průměr za rok 1989: 8,5 %, 2000: 9,0 %, 2001: 8,5 %, 2002: 8,2 %, 2003: 9,9 %, 2004: 9,2 % (nová metodika), 2005: 9,0 % (nová metodika), 2006: 8,1 % (nová metodika), únor 2007: 7,7 % (nová metodika), březen 2007: 7,3 % (nová metodika)
NEZAMĚSTNANÍ EVIDOVANÍ ** k 31. 3. 2007	celkem: 430 474 z toho: 226 562 žen 71 327 osob se zdravotním postižením 27 614 absolventů škol a mladistvých
VOLNÁ PRACOVNÍ MÍSTA ** (VPM) k 31. 3. 2007	celkem za ČR: 107 709
UCHAZEČI NA VPM **	průměrný počet uchazečů na 1 VPM k 31. 3. 2007: 4,0
PRŮMĚRNÁ VÝŠE STAROBNÍHO DŮCHODU (soli) celkem **	březem 2007: 8 714 Kč
BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI *** (v 1. pololetí 2006)	počet nemocí z povolání nově zjištěných: 352 počet prac. úrazů bez následné prac. neschop.: 14 763 smrtelné úrazy: 66
PRACOVNÍ ÚRAZY S PN NAD 3 DNY *** (ČR celkem)	v 1. pololetí 2006: 41 630 celkem: 32 773 354
DÁVKY NEMOCENSKÉHO POJISTĚNÍ **** výdaje v roce 2006 (v tis. Kč)	nemocenská: 26 962 636 podpora při ošetřování člena rodiny: 924 963 vyrovnávací příspěvek v šikolenství a mateřství: 4 240 peněžité pomoci v mateřství: 4 981 486
PRŮMĚRNÁ MĚSÍČNÍ MZDA ***	2004: celkem v národním hospodářství 16 041 Kč, PS 18 124 Kč, NS 17 762 Kč 2005 ¹ : celkem v národním hospodářství 16 985 Kč, PS 19 045 Kč, NS 18 775 Kč 2006 ¹ : celkem v národním hospodářství 20 211 Kč, PS 20 333 Kč, NS 19 784 Kč
PRŮMĚRNÁ MĚSÍČNÍ MZDA ***	absolutní údaje: 52 660 Kč relativní údaje: 5,1
ZÁKLADNÍ UKAZATELE POPULÁČNÍHO VÝVOJE *** v roce 2006 ¹	řádky: 31 416 rodiny: 105 831 žné narození: 104 441 země: 36 110 celkový přírůstek: 10 266 646 slední stav obyvatel: x
PRŮMĚRNÝ POČET DŮCHODOVĚ POJISTĚNÝCH OSOB ****	zaměstnanci celkem: 4 124 965 3. čtvrtletí 2006: 4 154 146 4. čtvrtletí 2006: 4 211 295 OSVČ vykonávající činnost: 4 124 965 4. čtvrtletí 2006: 916 291 OSVČ povinné platit zálohy na důchodové pojištění: 4 124 965 4. čtvrtletí 2006: 908 033 4. čtvrtletí 2006: 907 485 4. čtvrtletí 2006: 734 532 4. čtvrtletí 2006: 715 696 4. čtvrtletí 2006: 713 343

* hodnoty stanovené zákonem nebo nařízením vlády

** pramen MPSV; *** pramen ČSÚ; **** pramen ČSSZ

1) důchod vyplácen samostatně (bez současné vyplácené pozůstalostního důchodu)

2) přeběžné údaje

Důchodové pojištění v Chile

Před 26 lety byla v Chile představena reforma, která přinesla zcela zásadní změnu systému důchodového pojištění. Dávkově definovaný, průběžně financovaný důchodový systém, který zde fungoval přes padesát let, byl nahrazen systémem fondovým, příspěvkově definovaným.

V nově zavedeném systému si každý pracovník spoří na důchod na individuálním důchodovém účtu a může si vybrat jednu z komerčních společností Administradoras de Fondos de Pensiones (AFP), která bude jeho účet spravovat a nashromážděné prostředky zhodnocovat. Tato reforma důchodového pojištění byla užitečně provázána s celým balíkem zásadních ekonomických reforem provedených v letech 1974 až 1981. Provedené reformy dramaticky změnilly hospodářství země a celou společnost.

Koho se změny týkaly

Osob, které v době reformy již byly v důchodu, se změna nedotkla a vláda jim garantovala zachování výše důchodu, který v té době pobíraly. Pracující měli možnost volby, zda přestoupit k novému, nebo zůstat u starého průběžně financovaného systému, který zůstal zachován v téměř nezměněné podobě. Těm, kteří se rozhodli pro nový systém, byla vládou na jejich individuální účet převedena suma spočtená na základě nároku, který již pracující získal odváděním prostředků do průběžně financovaného důchodového systému. Pro všechny zaměstnance, kteří na trh práce vstupují nově po roce 1981, je účast v novém systému již povinná. Pro osoby samostatně výdělečně činné je účast dobrovolná. Ozbrojené složky, o které se tehdy vládnoucí vojenská diktatura opírala, byly z reformy z politických důvodů zcela vyjmuty.

Individuální důchodové účty

V reformou zavedeném systému je zaměstnavatel povinen za zaměstnance odvádět na důchodové pojištění 13 % z jeho měsíční hrubé mzdy. Vklad na individuální důchodový účet pojištěnce je 10%, zbývajících 3% pokrývají invalidní a pozůstatelní penze a poplatky za administrativní náklady spojené se spravováním svěřených prostředků společnosti AFP. Platby pojistného jsou odečítatelnou položkou z daňového základu. Podíl z hrubé mzdy odváděný na individuální účet může pojištěnec kdykoli dobrovolně navýšit, a tak si zvýšit budoucí důchod, případně dosáhnout dřívějšího odchodu do důchodu. Vedle těchto dobrovolných příspěvků mohou do systému přispívat na individuální důchodové účty zaměstnanců i zaměstnavatelé. I všechny tyto dobrovolně vložené příspěvky jsou odečítatelné z daní a prostředky z nich pocházející nejsou započítávány při testování nároku na minimální penzi.

Odchod do důchodu

Jednou z klíčových změn, kterou reforma důchodového systému přinesla, bylo nové chápání významu „odchodu do důchodu“. Každý se může svobodně rozhodnout, kdy přestane pracovat a odejde do důchodu, pokud má na svém individuálním účtu naspořené dostatek prostředků. Nashromážděný kapitál musí stačit k vyplacení důchodu po celý zbytek života podle naděje na dožití (ve věku odchodu do důchodu). Aby výše důchodu nebyla při brzkém odchodu do důchodu příliš nízká, musí kapitál stačit na „průměrný důchod“. Pokud pracovníkovi zbývá do důchodového věku méně než 10 let, je průměrný důchod roven polovině průměrné mzdy za posledních 10 let, pokud je zároveň tato hodnota vyšší než 110 % minimálního důchodu. Pro odchod do důchodu v ještě nižším věku je hodnota průměrného důchodu stanovena o něco přísněji. Ten, kdo splnil tyto podmínky a již začal pobírat důchod, může i nadále pracovat a nemusí už odvádět pojistné. Zákon stanoví důchodový věk na

SANTIAGO DE CHILE

© PHOTOGRAPHER CHRISTOPHER HOWEY AGENCY DREAMSTIME.COM

65 let pro muže a 60 let pro ženy, to má však význam zejména pro nárok na státem garantovaný minimální důchod. Na ten má nárok každý, kdo přispíval do systému minimálně 20 let a dosáhl důchodového věku, i kdyby se mu nepodařilo na svůj účet naspořit dostatečné prostředky.

Při odchodu do důchodu může být kapitál naindividuálním důchodovém účtu použit buď k nákupu doživotní penze u pojišťovny, nebo ponechán na individuálním důchodovém účtu a postupně čerpan. Existuje i možnost obě tyto možnosti kombinovat.

Jak spravují fondy svěřené finance

Prostředky na individuálních důchodových účtech jednotlivých pracovníků po celou dobu spoření spravují k tomu autorizované soukromé akciové společnosti AFP, které jsou kontrolovány nezávislým státem zřízeným orgánem. Každý si může vybrat, která ze společností bude jeho osobní důchodový účet spravovat. Účastník systému může kdykoli získat informace o stavu svého účtu. Každé tři měsíce je mu zaslána zpráva o výnosu fondu, do kterého investoval, a o poplatcích za správu účtu v porovnání s výnosy a poplatky ostatních konkurenčních společností. Výnosy dosahovaly v minulosti průměrně výše nad 10% ročně, což je ovšem dnes minulostí. Takové výnosy byly totiž podmíněny rychlým hospodářským růstem a uzavřeností ekonomiky.

Účastník pojištění si může vybrat z pěti typů fondů, ale pokud jde o povinné spoření, jsou omezeni důchodci, kteří nesmí volit dva typy fondu spravující nejvíce riziková portfolia. Pojištěnci v předdůchodovém věku (muži nad 55 a ženy nad 50 let věku) nesmí investovat v nejrizikovějším typu fondu. Obě tyto skupiny si ale mohou vybrat ze všech pěti typů fondů, pokud jde o dobrovolné příspěvky.

Pojištěnec tedy volí společnost AFP i typ fondu, ale investiční rozhodnutí dělá již společnost sama. Při svých investičních rozhodnutích je omezena procentními limity u jednotlivých typů fondů a pro celkové portfolio. Společnost tedy investuje svěřené prostředky v souladu s mírou rizika, kterou klient zvolil, a přispívá na jeho důchodový účet výnosy z těchto investic. Zároveň je povinna společně s úsporami klientů investovat stejným způsobem i vlastní kapitál, takže má velkou motivaci k dosažení co nejvyššího výnosu. Vlastní kapitál investovaný s úsporami klientů musí dosahovat nejméně 1% svěřeného kapitálu. Správcovské společnosti

AFP dále musí splňovat pravidla stanovená pro minimální výnos u jednotlivých typů fondů. Pokud společnost u některého typu fondu minimálního výnosu nedosáhne, musí rozdíl uhradit z vlastních prostředků. Zákon také stanoví pravidla pro výši minimálního kapitálu a minimální rezervy společnosti. Když společnost AFP některou z povinností nesplňuje, je to důvod k odebrání licence. Pokud by společnost AFP zkrachovala, úspory klientů nejsou dotčeny a o vložené investice přijdou pouze vlastníci společnosti. Z právního hlediska jsou totiž společnosti AFP a investiční fondy, ve kterých se shromažďují úspory účastníků, odděleny.

Inspirace pro ostatní

Chilský důchodový systém vykazuje v porovnání s evropskými zeměmi nízkou účast pracovníků, která se pohybuje kolem 60%. To je dáno nepovinnou účastí osob samostatně výdělečně činných a také odlišnými socioekonomickými podmínkami v této latinskoamerické zemi. Zastánci systému to přičítají také těžkopádné pracovní právní legislativě a vysoké úrovni minimální mzdy, s níž je spojená snaha pracovníků uniknout do šedé ekonomiky. Systém také bývá kritizován, protože znevýhodňuje ženy. Ty mají nižké důchody, protože odchází do důchodu dříve a jejich naděje na dožití v tom věku je o mnoho delší než u mužů. Naspořené prostředky jim proto musí být rozpočítány na delší období strávené v důchodu. Ženy navíc pobírají průměrně nižší mzdu, takže naspoří na individuální důchodový účet méně než muži. V 90. letech se celý systém dostal také do problémů v souvislosti s vysokými náklady společnosti AFP spravující individuální důchodové účty. Ty byly spojeny s vysokým počtem přechodů pojištěnců mezi konkurenčními společnostmi. Následně omezení možnosti často přestupovat vedlo k úsporám a poplatky účtované pojištěncům za správu individuálního důchodového účtu klesly na polovinu.

Ačkoli Chile bývá v souvislosti s výše uvedenými problémy často kritizováno, zdá se, že bylo při přechodu k fondovému příspěvkově definovanému důchodovému systému relativně úspěšné. Dokladem může být i to, že nový důchodový systém přežil konec vojenské diktatury a ani levicové vlády neprovedly zásadní zásahy do jeho fungování. Příklad Chile následovaly i další státy Latinské Ameriky a při plánování důchodové reformy v něm našli inspiraci i některé státy střední a východní Evropy včetně Slovenské republiky.

MILAN ŠLAPÁK, MARTIN HOLLUB
VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ
(REDAKČNÍ MEZITITULKY)

Rakousko legalizovalo české pečovatelky a pečovatele

Na základě Nařízení Spolkového ministerstva hospodářství a práce došlo od 1. listopadu 2006 v Rakousku ke změně nařízení týkajícího se zaměstnávání občanů z nových členských států Evropské unie, kteří vykonávají práci pečovatelek či pečovatelů v rakouských soukromých domácnostech.

FOTO: © PHOTOGRAPHER FRED GOLDSTEIN/AGENCY DREAMSTIME.COM/JPG

Nová legislativa ukončila spor mezi rakouskými sociálními demokraty a lidovci o pokutování a trestním stíhání nelegálních pečovatelek a pečovatelů. V mnoha případech to byli právě čeští občané, kteří tuto službu v Rakousku vykonávali. Zároveň se však stíhání týkalo také jejich zaměstnavatelů, kterými byly ve většině případů starší nemocní osoby nebo jejich rodiny.

Pro občany nových členských států Evropské unie, včetně České republiky, kteří mají zájem o práci pečovatelek nebo pečovatelů v Rakousku, tato nová vyhláška znamená, že mohou uvedenou činnost vykonávat v rakouských soukromých domácnostech bez pracovního povolení. Výhodou je také skutečnost, že není požadováno žádné speciální vzdělání v tomto oboru.

Rakousko tímto zareagovalo na poptávku veřejnosti, protože dvě třetiny Rakušanů se v průzkumu veřejného mínění vyslovily pro udělení pracovního povolení a legali-

zaci práce českých a slovenských pečovatelek. Vstřícnost je to pochopitelná, protože rodina dlouhodobě nemocné osoby ušetří značné finanční prostředky.

Při využití této možnosti práce je třeba dodržovat daná pravidla:

- Pečovatelky a pečovatelé mohou pracovat bez povolení pouze v soukromých domácnostech, v nichž žije osoba, která vyžaduje zvláštní péči. Osobou se zvláštní péčí se v tomto případě rozumí ten, kdo pobírá pečovatelský příspěvek nebo příspěvek za bezmocnost minimálně třetího stupně, přičemž v Rakousku je zavedeno celkem sedm stupňů úrovně bezmocnosti.
- Pečovatelka či pečovatel, který se stará o osobu vyžadující zvláštní péči, musí být řádně zaměstnan na základě „kolektivního vyjednávání pro zaměstnance v soukromých domácnostech“. V Rakousku, kde je možné uzavřít pracovní smlouvu písemně nebo ústně, platí povinnost, že pečovatel musí v den nástupu obdržet od svého zaměstnavatele pracovní kartu, což je doklad zaměstnání obsahující podmínky pracovního poměru.
- Mzda pečovatelů musí přesahovat rakouský tzv. příjmový limit, a její minimální výše by tedy měla činit 333,16 eura při odpracování 57 hodin měsíčně. Prostřednictvím této mzdy je pečovatel zaregistrován do rakouského systému sociálního pojištění, které je hrazeno v plné míře, spolu se zdravotním, úrazovým, důchodovým pojištěním i s pojištěním pro případ nezaměstnanosti. Pokud mzda nepřesáhne příjmový limit, pojištění se týká pouze případu úrazu nebo nemoci.
- Registraci do systému sociálního pojištění je povinen zabezpečit zaměstnavatel nahlášením na místním úřadě („Bezirkstelle der zuständigen Gebietskrankenkasse“). Kopii této registrace má zaměstnavatel povinnost do tří dnů předat svému zaměstnanci. Za registraci se neplatí žádný poplatek a formulář je možné náležet na internetové adrese: www.noegkk.at/evspaps/page/page.jsp?p_pageid=204&p_menuid=1317&p_id=5.

(12)